

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Ladislava Vaško a Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse ve věci

žalobkyně: **J. K.**, narozena „X“, státní příslušnost Ukrajina,
bytem „X“,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 1. 2018, č. j. MV-139941-4/SO-2017,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého tehdejšího právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 19. 1. 2018, č. j. MV-139941-4/SO-2017, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 23. 10. 2017, č. j. OAM-7887-18/PP-2017. Tímto rozhodnutím správní orgán prvního stupně podle § 87e odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 14. 8. 2017 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítl žádost žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, neboť žalobkyně není rodinným příslušníkem občana Evropské unie

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

uvedeným v § 15a téhož zákona. Žalobkyně se v žalobě současně domáhala toho, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit žalobkyni náklady soudního řízení.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně namítala, že žalovaný zásadním způsobem porušil své povinnosti odvolacího orgánu, správní orgány nedostatečně zjistily skutečný stav věci a napadené rozhodnutí je v rozporu s § 2, § 3 a § 4 odst. 1 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a též v rozporu s § 87d odst. 1 písm. d) a § 174a zákona o pobytu cizinců. Konstatovala, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť žalovaný nedostatečně posoudil odvolací námitku týkající se navrhaného výsledku. Podle žalobkyně byla její rodinná vazba prokázána na základě jejího rodného listu a oddacího listu matky žalobkyně a jejího manžela. Připomněla, že v žádosti bylo specifikováno, že žádá přechodný pobyt za účelem sloučení s manželem matky, který je státním občanem České republiky. Podle žalobkyně bylo nutné, aby správní orgány ve světle předložených podkladů předvolaly žalobkyni a matku žalobkyně spolu s jejím manželem, a to k prokázání vazeb, které nebylo možné doložit listinnými důkazy. K otázce nutnosti provedení výsledku odkázala na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 3. 2017, č. j. 57 A 6/2016-81.
3. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí dále žalobkyně spatřovala v nedostatečném posouzení přiměřenosti zásahu do jejího rodinného a soukromého života. Uvedla, že nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života je neurčitým právním pojmem, nikoliv správním uvážením, což však správní orgány nijak nereflektovaly. S odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2015, č. j. 3 Azs 240/2014-37, ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013-34, a ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012-47, žalobkyně namítala, že správní orgány nesplnily hlediska, která je nutné zvážit v případě takového neurčitého pojmu, a nezjistily veškerá hlediska k posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí jak k její osobě, tak k jejím rodinným příslušníkům. Žalobkyně popsala, že má na území České republiky vytvořeno veškeré zázemí, má zde matku a nevlastního otce, který je občanem České republiky. Poznamenala, že na území České republiky žije na základě krátkodobých víz i „řízení policie“ přerušovaně již šestnáct let, během této doby se plně integrovala do společnosti, o čemž svědčí její precizní znalost českého jazyka. Dodala, že mezi lety 2001 až 2007 navštěvovala základní školu v Trmicích, kterou však nedostudovala, a kvůli tomu se nyní potýká s problémy, neboť žádná základní škola ji z důvodu věku nevezme a žádná střední škola ji nevezme z důvodu nedokončeného základního vzdělání. Zdůraznila, že na Ukrajině již nikoho z rodinných příslušníků nemá, nemluví rusky ani ukrajinsky a její rodina tam nevlastní žádný majetek či nemovitost, ve které by mohla bydlet. Z těchto důvodů označila napadené rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně za naprosto nepřiměřená.

Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost. Napadené rozhodnutí považoval žalovaný za zákonné a správné s tím, že se v něm dostatečně podrobně vyjádřil k námitkám žalobkyně, a na svých závěrech trval.

Ústní jednání soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

5. Při jednání soudu konaném dne 12. 6. 2019 žalobkyně zdůraznila, že žalobou napadené rozhodnutí je nesprávné a nezákonné. Podotkla, že neměla důvod ve správním řízení tvrdit, že na Ukrajině nikoho nemá. Trvala na tom, že doma je v České republice, kde má matku a nevlastního otce, zatímco na Ukrajině nikoho nemá, nezná jejich řeč ani písmo a nemá tam ani žádný druh pobytu. Uvedla, že si vůbec neumí představit, že by musela opustit Českou republiku a vycestovat na Ukrajinu. Žalobkyně požadovala pouze možnost napravit zanedbání ze strany svých rodičů a získat pobyt v České republice. Poukázala na skutečnost, že ve správním řízení nebyl proveden její účastnický výsledek, který navrhovala, a nemohla tak tvrdit rozhodné skutečnosti. V reakci na přednesený referát ze správního spisu žalobkyně uvedla, že se pokoušela zapsat do výuky na veřejné škole, ale bylo jí sděleno, že bez přiznaného pobytu ji ke studiu nepřijmou. Zdůraznila, že ji její právní zástupce neinformoval o možnosti studovat na soukromé škole, která by ji přijala i bez pobytového oprávnění; tyto informace získala až v Centru pro integraci. Ani o této organizaci ji její právní zástupce neinformoval. Žalobkyně konstatovala, že o jiný druh pobytu v České republice nežádala, neboť její právní zástupce trval na tom, že jiný druh pobytu vůbec nepřipadá v úvahu. Dodala, že jí její právní zástupce nepodal žádné informace o obsahu prvostupňového rozhodnutí a pouze ji informoval o tom, že bylo podáno odvolání. Uzavřela, že ve spolupráci s Centrem pro integraci si proto až nyní mohla najít školu, na kterou od září nastupuje ke studiu.
6. Pověřený pracovník žalovaného při tomto jednání připomněl, že žalobkyně navštěvovala na území České republiky základní školu v letech 2001 až 2007 a následně přicestovala na území České republiky až v roce 2016 již jako dospělá. Uvedl, že skutečnost, že její matka se vdala za občana České republiky, nepostačuje pro naplnění podmínek § 15a zákona o pobytu cizinců, tedy k naplnění podmínek pro posuzování žalobkyně jako rodinného příslušníka občana Evropské unie. Pověřený pracovník žalovaného zdůraznil, že žalobkyně byla ve správním řízení v písemné výzvě podrobně poučena, jaké skutečnosti je třeba doložit, a v této výzvě byly i uvedeny příklady dokladů, které by její tvrzení mohly prokázat. Zejména bylo nutné prokázat závislost žalobkyně na výživě ze strany občana Evropské unie či jeho manžela, žalobkyně však na výzvu nereagovala a žádné doklady nepředložila. Podle pověřeného pracovníka žalovaného rozhodné skutečnosti ve správním řízení nebylo možné prokázat účastnickým výsledkem žalobkyně, ale pouze písemnými doklady. Připomněl, že žalobkyně může pobývat na území po dobu devadesáti dnů bez víza, případně má možnost požádat o dlouhodobý pobyt podle § 42a zákona o pobytu cizinců či pracovní nebo studijní vízum. S ohledem na délku pobytu žalobkyně v České republice nebyl podle pověřeného pracovníka žalovaného žádný důvod, proč by mělo být žalobou napadené rozhodnutí považováno za nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života žalobkyně. Poukázal také na skutečnost, že na možnost využití služeb Centra pro integraci nad rámec své úřední povinnosti žalovaný žalobkyni upozornil v žalobou napadeném rozhodnutí. Uzavřel, že žalobkyně neprokázala, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, nicméně mohla požádat o jiný druh pobytu na území České republiky.

Správní spis

7. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Dne 24. 5. 2017 podala žalobkyně u správního orgánu prvního stupně žádost o povolení k přechodnému pobytu, ve které jako účel pobytu označila sloučení s občanem Evropské unie – manželem matky. K žádosti připojila kopii svého cestovního dokladu, kopii svého rodného listu, Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

kopii oddacího listu své matky a M. J., kopii svého vysvědčení z 5. třídy základní školy (za 1. pololetí), potvrzení o návštěvě Základní školy Trmice v letech 2001 až 2007, tři rodinné fotografie, kopii občanského průkazu M. J., kopii nájemní smlouvy ze dne 1. 8. 2016 uzavřené mezi P. G. jako pronajímatelem a M. J. jako nájemcem (žalobkyně je v této smlouvě označena jako rodinný příslušník nájemce) včetně dodatků, kopii pojistky komplexního zdravotního pojištění a plnou moc pro Mgr. Petra Václavka, advokáta.

8. Přípisem ze dne 19. 6. 2017 správní orgán prvního stupně vyzval žalobkyni k odstranění vad žádosti spočívajících v tom, že z předložených dokladů je zřejmý pouze její příbuzenský vztah s M. J., avšak nevyplývá z nich splnění dalších podmínek stanovených v § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Správní orgán prvního stupně žalobkyni vyzval k doložení dokladů potvrzujících, že je závislá na výživě nebo jiné nutné péči poskytované M. J. nebo jeho manželkou N. J., případně že na jejich výživě nebo jiné nutné péči byla závislá bezprostředně před vstupem na území České republiky na Ukrajině, nebo cítí-li se žalobkyně být rodinným příslušníkem podle jiného ustanovení, resp. ve vztahu k jinému občanovi Evropské unie, aby označila příslušné ustanovení a doložila skutečnosti prokazující splnění zákonných podmínek. Správní orgán prvního stupně zároveň v předmětné výzvě podrobně citoval a vyložil příslušná ustanovení zákona o pobytu cizinců a uvedl také příklady dokladů, jimiž by žalobkyně mohla požadované skutečnosti prokázat. Ke splnění výzvy stanovil lhůtu dvaceti dnů a současně na tuto dobu řízení přerušil. Předmětný přípis byl tehdejšímu právnímu zástupci žalobkyně doručen dne 21. 7. 2017.
9. Dne 22. 6. 2017 správní orgán prvního stupně na základě své žádosti obdržel rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, ze dne 27. 9. 2016, č. j. KRPU-172560-14/ČJ-2016-04022, právní moc dne 5. 10. 2016, jímž byla žalobkyni uložena povinnost opustit území České republiky do třiceti dnů od jeho převzetí.
10. Přípisem ze dne 22. 6. 2017, č. j. KRPU-119417-1/ČJ-2017-040026, Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, sdělila, že policejní hlídka provedla dne 21. 6. 2017 bytovou kontrolu na adrese „X“, při které žalobkyni na dané adrese zastihla a u obyvatel domu ověřila, že se tam žalobkyně zdržuje se svou matkou a jejím manželem.
11. Podáním ze dne 4. 7. 2017 žalobkyně navrhla k odstranění vad žádosti provést její výslech podle § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců.
12. Přípisem ze dne 14. 7. 2017 správní orgán prvního stupně vyrozuměl žalobkyni o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve lhůtě pěti dnů od jeho doručení. Seznámení s podklady se uskutečnilo dne 31. 7. 2017.
13. Správní orgán prvního stupně rozhodnutím ze dne 23. 10. 2017, č. j. OAM-7887-18/PP-2017, podle § 87e odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců zamítl žádost žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, neboť žalobkyně není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a téhož zákona. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, o kterém žalovaný rozhodl žalobou napadeným rozhodnutím, jež nabylo právní moci dne 23. 1. 2018.

Posouzení věci soudem

14. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

15. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu, po prostudování obsahu předloženého správního spisu a po provedeném jednání dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
16. Nejprve se soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, kterou žalobkyně spatřovala v tom, že žalovaný nedostatečně posoudil odvolací námitku týkající se navrhovaného výsledku. Tvrzené nepřezkoumatelnosti však soud nepřisvědčil. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „[z] odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, všechny dostupné na www.nssoud.cz). Těmto požadavkům na odůvodnění rozhodnutí žalovaný v projednávané věci ve vztahu k předmětné odvolací námitce podle názoru zdejšího soudu dostal. Žalovaný totiž na straně 4 napadeného rozhodnutí vysvětlil, že výslech žalobkyně, její matky a M. J. by se jevil potřebným až v návaznosti na zaslání doklady o zajišťování výživy nebo nutné péče. Žalovaný dále uvedl, že tyto výsledky nemohou nahradit listinné důkazy, k jejichž předložení byla žalobkyně vyzývána. Toto odůvodnění předmětné odvolací námitky vyhodnotil soud jako dostatečné.
17. Poté soud přistoupil k vypořádání námitky, že bylo nutné, aby správní orgány ve světle předložených podkladů předvolaly (a vyslechly) žalobkyni a matku žalobkyně spolu s jejím manželem, a to k prokázání vazeb, které nebylo možné doložit listinnými důkazy. Soud především konstatuje, že žalobkyně v průběhu správního řízení vůbec nenavrhla, aby správní orgány provedly důkaz výsledkem svědků (její matky a M. J.), jediným důkazním prostředkem, který skutečně navrhla, byl její účastnický výslech. Za dané procesní situace nemůže žalobkyně správním orgánům vyčítat, že její matku a M. J. nevyslechli, když to sama nenavrhla. Žalobkyně by si měla uvědomit, že předmětné správní řízení bylo vedeno na základě její žádosti o povolení k přechodnému pobytu, nikoli z moci úřední, tudíž odpovědnost za zjištění všech rozhodných okolností nenesly ve smyslu § 50 odst. 3 správního řádu správní orgány, nýbrž právě žalobkyně. Ta byla podle § 50 odst. 2 věty druhé správního řádu povinna poskytovat správním orgánům při opatrování podkladů pro vydání rozhodnutí veškerou potřebnou součinnost, tj. zejména na jejich výzvu doložit či navrhnout důkazy k prokázání svých vlastních tvrzení o tom, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Správní orgány tedy nijak nepochybily, pokud nevyslechly matku žalobkyně a jejího manžela M. J.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

18. Pokud jde o výslech žalobkyně, soud připomíná, že podle § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců platilo, že „[s]právní orgán je oprávněn vyslechnout účastníka řízení, je-li to nezbytné pro zjištění skutečného stavu věci, zejména pro posouzení, zda se nejedná o obcházení tohoto zákona cizincem s cílem získat oprávnění k pobytu na území, zejména zda účelově neuzavřel manželství nebo zda jeho účelově prohlášeným soublasem nebylo určeno otcovství. Účastník řízení je povinen vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet. Správní orgán účastníka řízení před výsledkem poučí o důsledcích odmítnutí výpovědi a nepravdivé nebo neúplné výpovědi.“
19. Z důvodové zprávy k zákonu č. 379/2007 Sb., jímž byl s účinností od 24. 4. 2008 včleněn do zákona o pobytu cizinců § 169 odst. 3 (pozdější novelou přečíslován na odstavec 2), vyplývá, že „[n]a základě zkušeností z praxe se jeví jako nezbytné doplnit možnost správního orgánu vyslechnout účastníka řízení vedeného podle cizineckého zákona k některým skutečnostem. Tato potřeba vyvstává především v souvislosti s prokazováním účelových manželství a obdobných jednání, ale též při zjišťování existence překážek vycestování. Účastník řízení má podle § 36 odst. 2, 3 správního řádu právo vyjádřit v řízení své stanovisko, resp. vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, nicméně v rámci využití těchto institutů není účastník povinen zodpovědět případné otázky správního orgánu. Po účastníku řízení lze sice požadovat vysvětlení [§ 137 správního řádu a § 167 odst. 1 písm. c) cizineckého zákona], ale záznam o podání vysvětlení nelze podle § 137 odst. 4 správního řádu použít jako důkazní prostředek.“
20. Nejvyšší správní soud k tomu v rozsudku ze dne 13. 4. 2010, č. j. 1 As 23/2010-77, dostupném na www.nssoud.cz, doplnil, že „... je nutné přihlédnout ke specifickým rysům předmětného řízení o žádosti o povolení přechodného pobytu, kdy stěžovatelka, která je rodinným příslušníkem občana Evropské unie[,] má ze zákona (§ 87b zákona o pobytu cizinců) nárok na vydání povolení k přechodnému pobytu. Stěžovatelka kromě dokumentů vyjmenovaných v ustanovení § 87a odst. 2 zákona k žádosti připojí oddací list, který prokazuje uzavření manželství, a poté je úkolem správního orgánu zjistit, zda v každém dílčím případě nedochází k obcházení zákona, kupř. zda manželství není fingované (srov. k otázce fiktivních manželství rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2007, č. j. 2 As 78/2006-64, dostupný na www.nssoud.cz). Povinností správního orgánu je tedy prošetřit, zda nedochází [k] porušování nebo obcházení zákona o pobytu cizinců, k čemuž je nadán v cizineckém řízení specifickým oprávněním, a to oprávněním provést výslech účastníka řízení, je-li to nezbytné pro zjištění skutečného stavu věci. Cizinec jakožto žadatel v řízení o vydání povolení k přechodnému pobytu je zainteresován na vydání požadovaného povolení k pobytu a má nárok na vydání požadovaného povolení, předloží-li zákonem vyjmenované doklady. Na druhou stranu existuje ovšem povinnost žadatele o vydání povolení k přechodnému pobytu za určitých zákonem stanovených okolností (§ 169 odst. 3 zákona o pobytu cizinců) podrobit se výsledku správního orgánu a odpovídat na kladené otázky, kterými by správní orgán zjistil, zda cizinec neobchází zákon s cílem získat povolení k pobytu. Řízení podle zákona o pobytu cizinců vykazuje v tomto ohledu určité odchylky od obecného správního řízení, které jsou dány specifickou povahou cizineckého řízení, v němž není na účastníkovi řízení, aby určité skutečnosti v průběhu řízení prokázal a k tomu navrhoval a předkládal důkazy, nýbrž je naopak úkolem správního orgánu, aby na základě cizincem předložených dokladů zjistil skutečný stav věci, tj. především aby prošetřil, zda nedochází k porušování nebo obcházení zákona. Ve věcech spojených s uzavřením manželství, resp. prohlášením otcovství, je mnohdy jediným možným, případně nejprůkaznějším důkazem výslech účastníků řízení, neboť právě z jejich shodných a vzájemně se doplňujících odpovědí na otázky kladené správním orgánem (např. kde a kdy se seznámili, zda žijí ve společné domácnosti, jak se podílí na plnění společenské funkce manželství apod.) může správní orgán usoudit, zda dochází k obcházení zákona či

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nikoliv. Vyslovený závěr Nejvyššího správního soudu potvrzuje také výše citovaný text důvodové zprávy k zákonu č. 379/2007 Sb., jímž byl zákon o pobytu cizinců novelizován, z něhož je patrné, že ustanovení o možnosti provedení výsledku účastníka řízení bylo do zákona o pobytu cizinců včleněno právě z důvodu zajištění potřebné součinnosti účastníků řízení se správními orgány za účelem zabránění porušování zákona či jeho obcházení.“

21. Zdejší soud ve shodě s citovanými závěry Nejvyššího správního soudu konstatuje, že primárním účelem výsledku účastníka řízení podle § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je prověření, zda se v případě dotyčného účastníka řízení (cizince) nejedná o obcházení tohoto zákona s cílem získat oprávnění k pobytu na území, zejména zda účelově neuzavřel manželství nebo zda jeho účelově prohlášeným souhlasem nebylo určeno otcovství. Předmětné ustanovení tedy slouží k tomu, aby správní orgány získaly procesně použitelný důkaz, který by mohly následně porovnat s dalšími důkazy (zejména se svědeckou výpovědí druhého z manželů v případě potenciálního účelového manželství nebo se svědeckou výpovědí matky dítěte v případě potenciálního účelového určení otcovství). Z tohoto důvodu je také citované ustanovení formulováno jako právo správního orgánu účastníka řízení vyslechnout s tím, že účastník řízení je povinen vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet. Podle názoru soudu výsledek účastníka řízení naopak neslouží (ani nemůže sloužit) k tomu, aby nahrazoval jiné důkazní prostředky, jimiž by měl účastník řízení prokazovat svá tvrzení.
22. V projednávané věci byla žalobkyně řádně vyzvána k tomu, aby předložila listiny prokazující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců, a dostalo se jí i podrobného poučení v tom smyslu, jaké konkrétní skutečnosti má prokázat a jaké listiny (například) k tomu může využít. Primárně se jednalo o prokázání naplnění podmínek § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, tj. závislosti žalobkyně na výživě nebo nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, případně o prokázání jiných podmínek § 15a zákona o pobytu cizinců. Navzdory poučení o následcích nevyhovění této výzvě žalobkyně žádné listiny k důkazu nepředložila ani nenavrhla, ačkoli byla zastoupena advokátem. Na tomto místě soud zdůrazňuje, že je třeba důsledně trvat nejen na prokázání rodinné vazby (v tomto směru lze souhlasit se žalobkyní, že svým rodným listem a oddacím listem své matky prokázala rodinný vztah k M. J.), nýbrž také na prokázání toho, že byly naplněny i další kumulativně vyžadované podmínky § 15a zákona o pobytu cizinců.
23. Jediným důkazním prostředkem, který žalobkyně v reakci na zmíněnou výzvu navrhla, byl její účastnický výsledek. Podle názoru soudu není pochyb o tom, že výsledek účastníka řízení není listinou (ačkoli byla žalobkyně vyzvána právě k předložení listin), ani není způsobilý listinu nahradit a prokázat požadované skutečnosti, neboť výsledek účastníka řízení představuje pouhá jeho tvrzení, u nichž správní orgány v tomto případě neměly žádnou možnost jak ověřit jejich pravdivost. Jak již bylo vysvětleno výše, výsledek účastníka řízení má svůj smysl především tam, kde lze jeho obsah (účastníkem sdělené informace) porovnat s jinými důkazy za účelem posouzení, zda nejde o obcházení zákona s cílem získat oprávnění k pobytu. V případě žalobkyně ovšem nebylo předmětem řízení zkoumání možného obcházení zákona, tudíž její účastnický výsledek neměl žádný smysl, a žalobkyně nepředložila žádné relevantní listiny prokazující naplnění podmínek § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců (ani jiného odstavce či písmene daného ustanovení). Za těchto okolností mohly správní orgány žalobkyní tvrzený vztah rodinného příslušníka občana Evropské unie k M. J. právem považovat za důkazně nedoložený. K obdobnému závěru dospěl také Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 9. 2013, č. j. 6 As 30/2013- Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

42 (srov. odstavec 29 odůvodnění), případně v rozsudku ze dne 8. 3. 2017, č. j. 6 Azs 293/2016-29 (srov. odstavce 24 a 25 odůvodnění), oba rozsudky dostupné na www.nssoud.cz. S ohledem na výše uvedené argumenty a s přihlédnutím k naposledy citovaným rozsudkům Nejvyššího správního soudu se zdejší soud neztotožnil s názorem žalobkyně o nutnosti provedení výsledku žalobkyně ve správním řízení dovozovaným z rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 3. 2017, č. j. 57 A 6/2016-81.

24. Zdejší soud tedy dospěl k závěru, že nebylo povinností správních orgánů, aby předvolaly žalobkyni a matku žalobkyně spolu s jejím manželem a tyto osoby vyslechly k prokázání jejich vazeb. Žalobkyně by si měla uvědomit, že nešlo jen o prokázání rodinných vztahů, nýbrž o prokázání dalších skutečností ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Soud zdůrazňuje, že žalobkyně – přestože byla po celé správní řízení zastoupena advokátem, tedy profesionálním právním zástupcem – ve správním řízení vůbec netvrdila, z jakého konkrétního důvodu uvedeného v § 15a zákona o pobytu cizinců se považuje za rodinného příslušníka občana Evropské unie. Na tomto místě soud podotýká, že výslech účastníka řízení není určen k tomu, aby při něm účastník uváděl svá tvrzení o rozhodujících skutečnostech, ani aby se touto formou vyjadřoval k jiným provedeným důkazům. K tomu slouží primárně podání, návrhy a jiné procesní úkony účastníka řízení. K obdobnému závěru dospěl i Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 6. 2. 2014, č. j. 6 As 147/2013-29, dostupném na www.nssoud.cz. Žalobkyni nic nebránilo v tom, aby v průběhu správního řízení prostřednictvím svého právního zástupce formou písemných podání přednesla svá tvrzení o podstatných skutkových okolnostech, ať již jde o důvody, v nichž spatřuje naplnění podmínek § 15a zákona o pobytu cizinců, nebo o konkrétní skutečnosti, které podle ní způsobují nepřiměřenost napadeného rozhodnutí ve vztahu k jejímu soukromému a rodinnému životu. Nic takového ovšem žalobkyně, byť byla právně zastoupena, neučinila a navzdory velmi podrobné a konkrétní výzvě ani nepředložila – s výjimkou dokladů o svém rodinném vztahu k M. J. – žádné listiny (podklady), které by prokazovaly naplnění podmínek § 15a zákona o pobytu cizinců (konkrétně zejména závislost žalobkyně na výživě či nutné péči). S ohledem na vše výše uvedené podle názoru soudu nelze hovořit o tom, že by správní orgány měly povinnost žalobkyni označené osoby předvolat (a vyslechnout) ve světle předložených podkladů, jak tvrdila žalobkyně, když ve správním řízení žádné podklady prokazující naplnění konkrétních podmínek § 15a zákona o pobytu cizinců nepředložila a ani naplnění těchto podmínek netvrdila. Zároveň soud odmítá názor žalobkyně, že by vazby podle § 15a zákona o pobytu cizinců nebylo možné doložit listinnými důkazy, když samotný správní orgán prvního stupně uvedl příklady listin, které k tomuto účelu mohl sloužit.
25. Následně se soud zaměřil na námitky týkající se posuzování přiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života žalobkyně. V této souvislosti soud připomíná, že k problematice zkoumání přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince existuje konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu, podle které „[u]stanovení § 174a zákona ... o pobytu cizinců ... stanoví pouze to, jakými okolnostmi se má správní orgán zabývat v případech, kdy je povinen zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona. Na základě daného ustanovení však nelze určit, u kterých rozhodnutí má správní orgán povinnost přiměřenost dopadů zkoumat. To je nutno zhodnotit na základě jiných částí právního řádu než § 174a zákona o pobytu cizinců ...“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016-30, dostupný na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud dospěl k jednoznačnému závěru, že povinnost posuzovat

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

přiměřenost dopadů rozhodnutí se netýká všech rozhodnutí vydávaných podle zákona o pobytu cizinců, ale pouze některých.

26. O posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu do soukromého a rodinného života cizince není v § 87e odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců žádná zmínka, zatímco na jiných místech (pro jiná rozhodnutí) zákon takový požadavek výslovně uvádí (např. v § 87e odst. 2 téhož zákona). Ze systematického výkladu zákona proto vyplývá, že v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu podle § 87e odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců se přiměřenost jeho dopadů do soukromého a rodinného života neposuzuje. Podmínky § 87e odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců jsou tedy nastaveny tak, že ve většině případů lze předpokládat, že rozhodnutím o zamítnutí žádosti o povolení přechodného pobytu z tohoto zákonného důvodu nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého nebo rodinného života, a tedy k porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, takovou situaci však nelze *a priori* vyloučit. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 7. 2018, č. j. 5 Azs 102/2017-35, dostupném na www.nssoud.cz, „[č]lánek 8 Úmluvy je přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem. Znamená to, že pokud stěžovatel v daném řízení namítá nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života a porušení článku 8 Úmluvy, správní orgán se s touto námitkou musí vypořádat bez ohledu na to, zda zákon o pobytu cizinců v daném řízení vyžaduje nebo nevyžaduje posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.“
27. Této povinnosti žalovaný v projednávané věci dostál, neboť se v napadeném rozhodnutí na straně 5 přiměřenosti dopadů rozhodnutí zabýval. Poukázal na to, že žalobkyně na území České republiky pobývá od 3. 12. 2016 a předtím se zde zdržovala po delší dobu pouze v období let 2001 až 2007, kdy navštěvovala základní školu. Žalovaný konstatoval, že aktuální pobyt žalobkyně na území není natolik dlouhý, aby došlo ke společenské a kulturní integraci na území a ke zpřetrhání vazeb k domovskému státu. Za situace, kdy žalobkyně nepředložila doklad stvrzující její závislost na výživě či nutné péči ze strany občana Evropské unie, žalovaný vyhodnotil, že je ve svém věku 23 let dostatečně soběstačná, a dodal, že nezmínila ani žádné zdravotní obtíže. Žalovaný podotkl, že žalobkyni neznemožnil pobyt na území České republiky, neboť zde může pobývat i bez víza a může požádat o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území podle § 42a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.
28. Vzhledem k tomu, že se žalovaný přiměřenosti rozhodnutí věnoval a vzal v potaz jednotlivá zákonem stanovená kritéria vyjmenovaná v § 174a zákona o pobytu cizinců, pokládá soud námitku žalobkyně upozorňující na rozdíl mezi neurčitým právním pojmem a správním uvážením za účelovou. K odkazům na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012-47, ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013-34, a ze dne 24. 7. 2015, č. j. 3 Azs 240/2014-37, publ. pod č. 3330/2016 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz, zdejší soud podotýká, že žalovaný požadavky vyplývající z této judikatury splnil. Nelze totiž odhlížet od skutečnosti, že žalobkyni nic nebránilo v tom, aby v průběhu správního řízení (např. v odvolání) jasně formulovala důvody (okolnosti), v nichž spatřuje nepřiměřenost rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, pokud jde o zásah do jejího soukromého a rodinného života, což ovšem žalobkyně neučinila. Ani v tomto ohledu soud nepovažuje provedení jejího účastnického výsledku za nezbytné, neboť žalobkyně jako účastník řízení mohla své návrhy a svá vyjádření předestírat správním orgánům prakticky kdykoli v průběhu řízení, dokud nebylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí. V této souvislosti vnímá soud jako podstatné i to, že žalobkyně byla v řízení Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

zastoupena advokátem, čímž byla (měla být) zajištěna ochrana jejích práv a zájmů. Tím spíš tedy žalobkyně mohla všechny relevantní skutečnosti správním orgánům sdělit, a založit tak jejich povinnost na tyto skutečnosti reagovat v odůvodnění rozhodnutí. Žalobkyně ovšem namísto toho v odvolání pouze obecně namítala, že správní orgán prvního stupně jen opsal zákonná kritéria a neposuzoval její vztah k území, věk, rodinné a ekonomické poměry a integraci do společnosti, aniž by k tomu uvedla, co konkrétně měly správní orgány v tomto směru hodnotit. Soud proto i v tomto ohledu pokládá napadené rozhodnutí za dostatečně odůvodněné.

29. Žalobkyni lze přisvědčit v tom, že na území České republiky má matku a nevlastního otce, to nicméně nezakládá nepřiměřenost napadeného rozhodnutí obzvlášť za situace, kdy zákon o pobytu cizinců upravuje jiné instituty, které žalobkyně může k legalizaci svého pobytu na území České republiky využít. Sám žalovaný v této souvislosti zmínil možnost pobytu bez víza a institut upravený v § 42a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců (společné soužití rodiny). Tyto možnosti jsou podle názoru soudu dostatečnou odpovědí na jednotlivé (poprvé až) v žalobě a posléze při jednání soudu uplatněné argumenty žalobkyně, jako je její zázemí na území České republiky, délka pobytu (kterou ovšem sama žalobkyně zpochybnila tím, že přiznala jeho přerušovanost), tvrzená integrace i potíže s nedokončeným základním vzděláním (ty si žalobkyně způsobila sama), absence rodinných příslušníků či majetku na Ukrajině a neznalost ruského či ukrajinského jazyka. Soud nepřehlédl, že žalobkyně prokazatelně pobývala na území České republiky do ledna 2007, kdy přerušila studium na základní škole, a poté až od roku 2016. Lze proto souhlasit se žalovaným, že její míra integrace v České republice není natolik vysoká, aby nemohla její území opustit a vrátit se tam, kde se zdržovala mezi lety 2007 a 2016. Stejně tak žalobkyně může požádat o jiný pobytový status, jak ji v napadeném rozhodnutí poučil žalovaný. Soud dodává, že nelze odhlížet ani od skutečnosti, že to byla právě žalobkyně, kdo způsobil, že její žádost musela být zamítnuta v důsledku neprokázání naplnění zákonných podmínek. Soud proto neshledal tvrzenou nepřiměřenost napadeného rozhodnutí.
30. Na výše uvedených závěrech nemůže nic změnit ani skutečnost, že žalobkyni podle jejího tvrzení její tehdejší právní zástupce neinformoval o možnosti požádat o jiný druh pobytového oprávnění, o obsahu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ani o možnosti studovat na soukromé škole. Žalobkyně totiž svého tehdejšího právního zástupce řádně zmocnila k zastupování generální plnou mocí, kterou připojila ke své žádosti o povolení k přechodnému pobytu, a případná pochybení na straně právního zástupce (včetně neadekvátní reakce na výzvu k doložení podkladů spočívající v návrhu důkazu účastnickým výsledkem žalobkyně) tak nemohou jít k tíži správních orgánů, které plně v souladu se zákonem respektovaly volbu žalobkyně být v řízení zastoupena jí vybraným právním zástupcem.
31. Soud uzavírá, že nezjistil tvrzené porušení povinností odvolacího orgánu ze strany žalovaného, ani žádné pochybení při zjišťování skutečného stavu věci či nesoulad napadeného rozhodnutí s § 2, § 3 a § 4 odst. 1 a § 68 odst. 3 správního řádu nebo s § 87d odst. 1 písm. d) a § 174a zákona o pobytu cizinců. S ohledem na výše uvedené soud vyhodnotil žalobu v mezích uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
32. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nevznikly, ani jejich náhradu nepožadoval, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 12. června 2019

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)